

ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจและประชากรของลูกจ้าง

ในการศึกษากลุ่มลูกจ้างที่ตกเป็นตัวอย่างจำนวน ๔๕๒ คนครั้งนี้ พบลักษณะที่น่าสนใจหลายประการ ซึ่งมีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงและลักษณะที่แตกต่างกัน โดยอาจแบ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ออกเป็น ๓ ประเภทคือ ลักษณะทางสังคม, ลักษณะทางเศรษฐกิจและลักษณะทางประชากร ลักษณะแรกที่ศึกษาคือลักษณะทางประชากรและปัจจัยตัวแรกที่กล่าวถึงคือ เพศ พบว่ามีลูกจ้างเพศชาย ๒๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๙ และลูกจ้างเพศหญิง ๒๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๑ อันเป็นอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันโดยมีสัดส่วนของชายสูงกว่าหญิงเล็กน้อย ปัจจัยต่อไปคืออายุ พบว่าอายุต่ำสุดของลูกจ้างคือ ๑๗ ปี สูงสุด ๕๓ ปี ซึ่งช่วงอายุของลูกจ้างที่ศึกษาพบครั้งนี้สูงกว่าอายุต่ำสุดและต่ำกว่าอายุสูงสุดที่องค์การสหประชาชาติกำหนดเป็นช่วงอายุของประชากรในวัยแรงงานคือ ๑๕ - ๕๙ ปี

ลูกจ้างส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๒.๖ มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๒๙ ปี โดยทั้งลูกจ้างเพศชายและหญิงมีแบบแผนในทำนองเดียวกันคือร้อยละ ๕๕.๗ เป็นลูกจ้างเพศชายที่มีอายุในกลุ่มนี้ และร้อยละ ๖๖.๗ ของลูกจ้างเพศหญิงมีอายุในกลุ่มนี้ กลุ่มอายุที่มีลูกจ้างมากเป็นอันดับรองคือ ๓๐ - ๓๙ ปี เป็นร้อยละ ๑๓.๕ อันดับต่อไปคือกลุ่มอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ สำหรับอายุเฉลี่ยของลูกจ้างคือ ๒๗.๓ ปี ทั้งนี้ลูกจ้างที่อายุ ๓๐ ปีขึ้นไป มีอัตราส่วนของจำนวนลูกจ้างเป็นปฏิภาคกับอายุ คือจำนวนลูกจ้างลดลงขณะที่อายุเพิ่มมากขึ้น (ตาราง ก)

ตาราง ก อัตราส่วนรอยแตกอายุและเพศของลูกจ้าง

อายุ	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
๑๕ - ๑๙	๕๐	๘.๘	๑๒	๕.๒	๒๘	๑๓.๖
๒๐ - ๒๔	๑๕๒	๓๑.๔	๕๑	๒๒.๒	๙๑	๔๑.๐
๒๕ - ๒๙	๑๕๑	๓๑.๒	๘๕	๓๖.๕	๕๗	๒๕.๗
๓๐ - ๓๔	๖๑	๑๓.๕	๓๘	๑๖.๕	๒๓	๑๐.๔
๓๕ - ๓๙	๒๙	๖.๔	๑๘	๗.๘	๑๑	๕.๐
๔๐ - ๔๔	๒๓	๕.๑	๑๖	๗.๐	๗	๓.๒
๔๕ - ๔๙	๑๐	๒.๒	๗	๓.๐	๓	๑.๕
๕๐ - ๕๔	๖	๑.๓	๔	๑.๗	๒	๐.๙
รวม	๕๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

ในคํานวณสถานภาพสมรสของลูกจ้างพบว่า ลูกจ้างมากกว่าครึ่งหนึ่งคือรอยละ ๕๔.๘ เป็นโสด รอยละ ๔๐.๕ เป็นผู้สมรสและยังอยู่กับคู่สมรสของทนส่วนที่เหลือรอยละ ๕.๖ เป็นหม้าย, หย่า, แยกกันอยู่กับคู่สมรสของทน เมื่อแยกพิจารณาแต่ละเพศพบว่าอัตราส่วนมีความเปลี่ยนแปลงไป คือเพศชายเป็นผู้มีสถานภาพสมรสมากที่สุดคือรอยละ ๔๘.๑ แต่หญิงโสดมีอัตราส่วนสูงกว่าสถานภาพอื่น ๆ คือมีรอยละ ๒๑.๓ และเห็นได้ว่าชายโสดและชายสมรสมีอัตราส่วนแตกต่างกันเพียง เล็กน้อย เพียงรอยละ ๔๘.๗ และ ๔๘.๑ เท่านั้น แต่หญิงโสดและหญิงสมรสมีอัตราส่วนแตกต่างกันมาก โดยมี รอยละ ๒๑.๓ และ ๓๑.๕ ตามลำดับ (ตาราง ข)

ตาราง ข อัตราร้อยแสดงสถานภาพสมรสและเพศของลูกจ้าง

สถานภาพสมรส	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	๒๔๔	๕๔.๘	๑๑๒	๔๘.๗	๑๓๒	๖๑.๓
สมรส	๑๘๓	๔๑.๕	๑๑๓	๕๑.๑	๗๐	๓๑.๕
หม้าย, หย่า, แยกกันอยู่	๒๑	๔.๖	๕	๒.๒	๑๖	๗.๒
รวม	๔๔๘	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๑๘	๑๐๐.๐

เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งครัวเรือนออกเป็น ๒ ลักษณะคือ ครัวเรือนส่วนบุคคล ได้แก่ ครัวเรือนหนึ่งคนคือ บุคคลที่หุงหาอาหารและจัดหาสิ่งอุปโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพโดยไม่เกี่ยวกับผู้ใดที่อาจพำนักอยู่ในเคหะสถานเดียวกัน และครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน ครัวเรือนส่วนบุคคลอาจอาศัยอยู่ในเคหะที่เป็นเรือนไม้ ตึกแถว หอแถว เรือ แพ เป็นต้น อีกลักษณะหนึ่งคือ ครัวเรือนพิเศษ ได้แก่ หอพักคนงาน

จากการศึกษาพบว่าลูกจ้างอาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลร้อยละ ๕๔.๒ สูงกว่าลูกจ้างที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนพิเศษหรือหอพักคนงานซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๔๑.๕ โดยลูกจ้างเหล่านี้เกือบทั้งหมดเป็นโสดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าลูกจ้างโสดอาศัยอยู่หอพักคนงานในอัตราร้อยที่สูงมาก ในจำนวนลูกจ้างที่อาศัยในครัวเรือนส่วนบุคคลมีลักษณะครอบครัวแตกต่างกันเป็น ๒ แบบ คือ แบบที่ ๑ ครอบครัวเดียวมีอยู่ร้อยละ ๓๘.๑ แบบที่ ๒ ครอบครัวขยายมีอยู่ร้อยละ ๑๐.๑ กล่าวได้ว่าลูกจ้างที่มีลักษณะครอบครัวเดียวมากกว่าลูกจ้างที่มีลักษณะครอบครัวขยายถึง ๒ เท่าที่เดียว (ตาราง ค)

*สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ ๑) มกราคม - มีนาคม ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๒๑).

ตาราง ค อัตราส่วนร้อยละแสดงลักษณะครอบครัวของลูกจ้าง

ครัวเรือน	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครัวเรือนพิเศษ	๑๘๘	๔๑.๘	๗๕	๓๒.๖	๑๑๔	๕๑.๕
ครัวเรือนส่วนบุคคล						
ครอบครัวยุติธรรม	๑๗๒	๓๘.๑	๑๑๑	๔๕.๓	๖๑	๒๗.๕
ครอบครัวขยาย	๘๑	๒๐.๑	๔๕	๑๙.๑	๓๖	๑๖.๖
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๑	๑๐๐.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐

ด้วยเหตุที่มีลูกจ้างจำนวนมากอาศัยอยู่หอพักคนงาน และนับว่าลูกจ้างเหล่านี้เป็นคนเดียวในครัวเรือนถึงความหมายที่กล่าวแล้ว ทำให้ครัวเรือนที่มีสมาชิก ๑ คน มีจำนวนสูงถึงร้อยละ ๔๑.๘ และเป็นเหตุให้จำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ยเพียง ๓.๒ คน เท่านั้น ครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิก ๓, ๔ และ ๕ คน มีจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ ๑๐.๖, ๑๐.๔ และ ๑๑.๑ ตามลำดับ สำหรับครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิก ๒ และ ๖ คน มีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ ๘.๒ และครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกสูงกว่า ๕ คน มีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็ครัวเรือนของลูกจ้างชายหรือหญิงก็มีแบบแผนเช่นนี้ เกี่ยวกับ

(ตาราง ข)

ตาราง ๕ อัตราส่วนร้อยละแสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของลูกจ้าง

จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑	๑๘๕	๔๑.๘	๗๕	๓๒.๖	๑๑๐	๕๑.๐
๒	๓๘	๘.๕	๒๔	๑๐.๐	๑๔	๖.๓
๓	๔๘	๑๐.๖	๒๘	๑๒.๒	๒๐	๙.๐
๔	๔๗	๑๐.๕	๒๒	๙.๖	๒๕	๑๑.๓
๕	๕๐	๑๑.๑	๒๔	๑๐.๐	๒๖	๑๑.๗
๖	๓๗	๘.๒	๒๗	๑๑.๗	๑๐	๔.๕
๗	๑๕	๓.๑	๑๒	๕.๒	๓	๑.๔
๘	๑๒	๒.๗	๘	๓.๕	๔	๑.๘
๙	๑๐	๒.๒	๕	๒.๒	๕	๒.๓
๑๐ ⁺	๗	๑.๕	๕	๒.๒	๒	๐.๙
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

ในการศึกษาจำนวนพี่น้องร่วมมารดาเดียวกันที่ยังมีชีวิตอยู่ ณ ปัจจุบันของลูกจ้าง พบว่ามีจำนวนเฉลี่ย ๕.๕ คน โดยมีพี่น้องจำนวน ๕ - ๖ คน มีมากที่สุดร้อยละ ๓๔.๑ รองลงมาจำนวน ๗ - ๘ คน ร้อยละ ๓๓.๕ สำหรับลูกจ้างที่มีพี่น้องที่ยังมีชีวิตอยู่ ณ ปัจจุบันเกิน ๘ คนขึ้นไป มีเพียงร้อยละ ๑๒.๖ เท่านั้น (ตาราง ๖)

ตาราง ง อัตราส่วนร้อยละแสดงจำนวนพี่น้องรวมมารดา เกี่ยวกันที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน
ของลูกจ้าง

จำนวนพี่น้อง	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ - ๒	๒๕	๕.๕	๑๔	๖.๑	๑๑	๕.๐
๓ - ๔	๑๐๓	๒๒.๘	๕๙	๒๖.๓	๔๔	๒๑.๓
๕ - ๖	๑๕๔	๓๔.๑	๗๗	๓๓.๕	๗๗	๓๘.๗
๗ - ๘	๑๐๘	๒๓.๙	๕๐	๒๑.๗	๕๘	๒๖.๑
๙ - ๑๐	๔๓	๙.๕	๒๖	๑๑.๓	๑๗	๘.๑
๑๑ - ๑๒	๑๔	๓.๑	๑๒	๕.๒	๒	๐.๙
๑๓ - ๑๔	๔	๐.๙	๑	๐.๔	๓	๑.๔
๑๕ - ๑๖	๑	๐.๒	๑	๐.๔	๐	-
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

สำหรับการมีชีวิตอยู่หรือ ไม่ของบิดา มารดาของลูกจ้าง พบว่าลูกจ้างส่วนนี้
มีบิดามารดาที่มีชีวิตอยู่น้อตราส่วนร้อยละ ๖๐ มารดาที่มีชีวิตอยู่ แต่บิดา เสียชีวิต
แล้ว ร้อยละ ๒๕.๔ บิดายังมีชีวิตอยู่แต่มารดา เสียชีวิตแล้ว และทั้งบิดา มารดา เสีย
ชีวิตแล้วใน้อตราส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ ๗.๓ ทั้งนี้ลูกจ้างชายและหญิงมีลักษณะ
คล้ายคลึงกัน (ตาราง จ)

ตาราง จ อัตราส่วนรอยแผลงการมีชีวิตอยู่ของบิคา,มารคาของลูกจ้าง

การมีชีวิตอยู่	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ	จำนวน	รอยละ
ทั้งบิคา,มารคาที่มีชีวิตอยู่	๒๗๑	๖๐.๐	๑๒๗	๕๕.๒	๑๔๔	๖๔.๘
บิคาเสียชีวิต	๑๑๔	๒๕.๔	๕๘	๒๕.๗	๕๖	๒๕.๒
มารคาเสียชีวิต	๓๓	๗.๓	๒๑	๘.๑	๑๒	๕.๔
ทั้งบิคา,มารคาเสียชีวิต	๓๓	๗.๓	๒๓	๑๐.๐	๑๐	๔.๕
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๑	๑๐๐.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐

ในการศึกษาจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันของลูกจ้างทั้งเพศชายและหญิงที่เคยสมรส ไม่ว่าในปัจจุบันจะยังอยู่กับคู่สมรสเดิมสามีภรรยาหรือไม่ และไม่ว่าบุตรนั้นจะเกิดจากภรรยาหรือสามีคนปัจจุบันหรือไม่ พบว่าลูกจ้างที่เคยสมรสซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๔๕.๑ ส่วนใหญ่มีบุตรเพียง ๑ คน คือมีร้อยละ ๓๑.๑ ผู้ที่ไม่มีบุตรเลยมีร้อยละ ๒๒.๖ มีบุตร ๒ คน ร้อยละ ๒๑.๖ ทั้งนี้พบว่าลูกจ้างที่มีบุตรตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปมีน้อยมากเพียงร้อยละ ๖.๔ เท่านั้น และในจำนวนเหล่านี้เป็นลูกจ้างเพศหญิงมากกว่าชาย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อหาจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยกลับได้จำนวนบุตรโดยเฉลี่ยของลูกจ้างเพศชาย ถึง ๒.๔ คน ของลูกจ้างหญิง ๒.๓ คน เท่านั้น และเท่ากับจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยรวมด้วย (ตาราง ฉ)

ตาราง ฉ อัตราส่วนร้อยละแสดงจำนวนบุตรของลูกจ้างที่เคยศมรส

จำนวนบุตร	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	๔๖	๒๒.๖	๒๗	๒๒.๙	๑๙	๒๒.๑
๑	๒๓	๓๑.๐	๓๔	๒๘.๘	๒๙	๓๓.๓
๒	๔๔	๒๑.๖	๒๒	๑๘.๖	๒๒	๒๕.๖
๓	๒๓	๑๑.๓	๒๐	๑๖.๐	๓	๓.๕
๔	๑๕	๗.๔	๑๑	๙.๓	๔	๔.๖
๕	๔	๒.๐	๑	๐.๘	๓	๓.๕
๖	๓	๑.๕	๑	๐.๘	๒	๒.๓
๗	๖	๒.๙	๒	๑.๖	๔	๔.๖
รวม	๒๐๔	๑๐๐.๐	๑๑๘	๑๐๐.๐	๘๖	๑๐๐.๐

จำนวนบุตรเฉลี่ย ๒.๓ คน

ประชากรที่ทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปทุมธานี มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเกี่ยวกับสถานที่ทำงานทั้งหมด แต่ก็มีลูกจ้างส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๓ ส่วนอีกร้อยละ ๒๗.๗ พักอยู่ในจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, นนทบุรี, สมุทรปราการ และอยุธยา เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการคมนาคมสะดวก ลูกจ้างสามารถเดินทางจากบ้านมาทำงานและกลับสูบ้านพักโดยใช้เวลาและค่าพาหนะไม่มากนัก ประกอบกับสถานประกอบการหลายแห่งมีบริการรถรับ - ส่งด้วย

นอกจากนี้ลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเหล่านี้ ยังมี
 ภูมิลำเนาต่าง ๆ กันคือ มีทั้งชาวท้องถิ่นเอง และผู้ที่อพยพมาจากจังหวัดต่าง ๆ ในทุกภาคของ
 ประเทศไทย ซึ่งพบว่าลูกจ้างที่เป็นชาวจังหวัดปทุมธานีโดยกำเนิดมีเพียงร้อยละ ๑๗ เท่านั้น
 ส่วนใหญ่ของลูกจ้างเป็นผู้มีภูมิลำเนาเกิดในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคกลางและอพยพเข้ามา
 ทำงาน บุคคลประเภทนี้มีมากกว่าครึ่งหนึ่งในอัตราส่วนร้อยละ ๕๗.๓ ผู้ที่มีถิ่นกำเนิดใน
 ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อพยพเข้ามาทำงานมีอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือ
 ร้อยละ ๘.๑ และ ๑๑.๘ ตามลำดับ ส่วนจากภาคใต้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๔.๖ เท่านั้น
 (ตาราง ๓)

ตาราง ๓ อัตราส่วนร้อยละแสดงสถานที่เกิดจำแนกตามเพศของลูกจ้าง

สถานที่เกิด	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดปทุมธานี	๓๗	๑๗.๐	๓๖	๑๕.๗	๔๑	๑๘.๕
ภาคกลาง	๒๕๘	๕๗.๓	๑๓๖	๕๘.๑	๑๒๓	๕๕.๘
ภาคเหนือ	๔๑	๘.๑	๑๖	๗.๑	๒๕	๑๑.๓
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๔	๑๑.๘	๒๘	๑๒.๒	๒๖	๑๑.๗
ภาคใต้	๒๑	๔.๖	๑๔	๖.๑	๗	๓.๒
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

ในจำนวนผู้ที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดปทุมธานี ๓๒๗ คน ประกอบด้วยผู้ที่มิมี
 ลำเนาอยู่ในจังหวัดนี้ตั้งแต่เกิดเพียง ๗๗ คน และผู้ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในภายหลัง รวม
 ทั้งผู้ที่อยู่อาศัยในเขตจังหวัดอื่นซึ่งก็มีทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาเกิดในท้องถิ่นนั้นและผู้ที่อพยพเข้ามาตั้ง
 ถิ่นฐานภายหลังเช่นกัน นอกจากนี้ผู้ที่มีภูมิลำเนาเกิดในจังหวัดปทุมธานีอาจอพยพเข้าไปตั้ง
 ถิ่นฐานในจังหวัดใกล้เคียงและเกินทางเข้ามาทำงานด้วย

มีลูกจ้างเพียง ๓๖ รายที่อาศัยอยู่ในตำบลที่อยู่ปัจจุบันตั้งแต่เกิด คิดเป็น
 ร้อยละ ๘.๐ ของลูกจ้างทั้งหมด, มีอยู่อาศัยมานานกว่า ๑ - ๕ ปี จำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ
 ๓๐.๓ และลูกจ้างมากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ ๕๘.๘ อาศัยอยู่ในตำบลที่อยู่ปัจจุบันมานาน
 มากกว่า ๑ - ๑๐ ปี (ตาราง ข)

ตาราง ข อัตราส่วนร้อยละแสดงระยะเวลาที่อยู่อาศัยในตำบลที่อยู่ปัจจุบันของลูกจ้าง

เวลาที่อยู่อาศัย	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๖ เดือน	๔๑	๘.๑	๒๐	๘.๗	๒๑	๘.๕
๖ เดือน-๑ ปี	๑๘	๔.๐	๑๔	๖.๑	๔	๑.๘
สูงกว่า ๑-๕ ปี	๑๓๗	๓๐.๓	๖๓	๒๗.๔	๗๔	๓๓.๓
สูงกว่า ๕-๑๐ ปี	๑๒๗	๒๘.๑	๕๖	๒๔.๓	๗๑	๓๑.๐
สูงกว่า ๑๐ ปี	๘๓	๒๐.๖	๕๕	๒๕.๗	๓๘	๑๕.๓
ตั้งแต่เกิด	๓๖	๘.๐	๑๘	๗.๘	๑๘	๘.๑
รวม	๕๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

ลักษณะที่อยู่อาศัยของลูกจ้างมีหลายประเภท ทั้งที่อยู่อาศัยที่ไม่ต้องจ่ายค่าที่พักและ
 ต้องจ่ายค่าที่พัก ที่อยู่อาศัยประเภทที่ไม่ต้องจ่ายค่าที่พักได้แก่ หอพักคนงาน บ้านพัก บ้านของ
 คนเอง/कुस्मरตและบ้านบิคา/มารคาของคนเอง/कुस्मरต ประเภทที่ต้องจ่ายคือบ้านเช่าและ
 บ้านเช่าซื้อ ในการศึกษาคั้งนี้ได้พบลูกจ้างที่อาศัยอยู่บ้านญาติ ๒๐ รายต้องจ่ายค่าที่พัก
 ๑๓ ราย ลูกจ้างที่อาศัยอยู่บ้านเช่าต้องจ่ายค่าเช่า เดือนละ ๒๐๐ - ๕๐๐ บาท สำหรับผู้อยู่
 บ้านเช่าซื้อต้อง เสียค่าผ่อนส่งบ้านเดือนละ ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท

ประเภทที่อยู่อาศัยที่มีลูกจ้างอยู่มากที่สุดคือ หอพักคนงาน ซึ่งสถานประกอบการ
 ขนาดใหญ่ และมีเวลาทำงานต่อเนื่องกันตลอด ๒๔ ชั่วโมง เช่น โรงงานทอผ้า ซึ่งจัดให้
 ลูกจ้างทำงานเป็นกะ ๆ ละ ๘ ชั่วโมง จะจัดหอพักให้ลูกจ้าง เป็นสวัสดิการส่วนหนึ่ง นอก-
 จากนี้สถานประกอบการบางแห่งยังจัดบ้านพักให้ลูกจ้างระดับช่างฝีมือและหัวหน้างานอยู่ด้วย
 อัตราส่วนลูกจ้างที่อาศัยในที่พักที่นายจ้างจัดให้คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕ ลูกจ้างที่มีบ้านของ
 คนเองมีเพียงร้อยละ ๑๒.๖ เท่านั้น น้อยกว่าผู้ที่อยู่บ้านเช่าซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๑๖.๔ เสียอีก
 (ตาราง ๗)

ตาราง ๗ อัตราส่วนร้อยละแสดงประเภทที่อยู่อาศัยของลูกจ้าง

ประเภทที่อยู่อาศัย	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หอพักคนงาน	๑๗๓	๓๘.๓	๖๐	๒๖.๑	๑๑๓	๕๐.๔
บ้านพัก	๓๗	๘.๒	๑๘	๗.๘	๑๙	๘.๖
บ้านของคน/ " कुस्मरต	๕๗	๑๒.๖	๓๔	๑๔.๘	๒๓	๑๐.๘
บ้านบิคา/มารคา ของคน/कुस्มरต	๗๐	๑๕.๕	๓๕	๑๕.๒	๓๕	๑๕.๘
บ้านญาติซึ่ง " /कुस्मरต	๒๐	๔.๔	๑๕	๖.๕	๕	๒.๓
บ้านเช่า	๗๔	๑๖.๔	๕๑	๒๒.๒	๒๓	๑๐.๘
บ้านเช่าซื้อ	๒๑	๔.๖	๑๔	๗.๔	๗	๓.๒
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

ลูกจ้างจำนวนเกือบครึ่งหนึ่ง เป็นผู้จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ คิดเป็น ร้อยละ ๔๓.๑ และการศึกษาครั้งนี้ไม่พบลูกจ้างที่จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ส่วนผู้ ที่จบการศึกษาจำนวนรองลงมาคือจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ร้อยละ ๒๔.๖ อีกครึ่งสามได้แก่ ผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ ๑๐.๒ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ไม่สูงนัก เมื่อ พิจารณาโดยส่วนรวมแล้วพบว่าผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในอัตรา ส่วนที่สูงถึง ร้อยละ ๗๑.๕ มีลูกจ้างเพียงร้อยละ ๒๔.๑ ที่จบการศึกษาระดับที่สูงกว่ามัธยม ศึกษาปีที่ ๓ ขึ้นไป ฉะนั้นลูกจ้างส่วนใหญ่จึงเป็นผู้จบการศึกษาชั้นสามัญเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบ ว่า ผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง,ปริญญาตรีและสูงกว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง ชาย ขณะที่ลูกจ้างหญิงที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔, ประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๗ มีอัตราส่วน สูงกว่าชาย สำหรับลูกจ้างชายและหญิงที่จบการศึกษาในระดับอื่น มีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน (ตาราง ๘)

ตาราง ๘ อัตราส่วนร้อยละแสดงระดับการศึกษาของลูกจ้าง

ระดับการศึกษา	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๔๕	๔๓.๑	๕๖	๒๔.๓	๑๓๙	๖๒.๖
ประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๗	๑๙	๕.๒	๗	๓.๐	๑๒	๕.๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓	๑๑๑	๒๔.๖	๔๑	๓๕.๒	๓๐	๑๓.๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๕	๒๔	๖.๒	๑๘	๗.๘	๑๐	๔.๕
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	๕๖	๑๐.๒	๒๓	๑๐.๐	๒๓	๑๐.๔
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	๓๑	๖.๙	๒๖	๑๑.๓	๕	๒.๓
ปริญญาตรี	๒๐	๕.๔	๑๗	๗.๔	๓	๑.๓
สูงกว่าปริญญาตรี	๒	๐.๕	๒	๐.๘	๐	-
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

อาชีพมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการศึกษาของลูกจ้าง ผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมในระดับสูงมักทำงานวิชาชีพ, งานบริหาร ผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมระดับกลางมักทำงานกึ่งวิชาชีพ, งานเสมียนและงานฝีมือ ผู้ที่ได้รับการศึกษาพหุประมาทหรือภาคบังคับก็ทำงานประเภทไร้มือ แต่ทั้งนี้ไม่คว่ำทอนเป็นข้อจำกัดว่าจบการศึกษาระดับไหนจะต้องทำงานอย่างไร เนื่องจากคนงานไร้มืออาจทำงานมานานจนมีความรู้ความชำนาญในงานนั้น ๆ เป็นอย่างใด และได้รับมอบหมายให้ทำงานช่างหรือผู้ควบคุมได้ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีคนงานระดับไร้มือหรือกรรมกรจำนวนมากที่สุดร้อยละ ๔๙.๔ รองลงมาคือช่างฝีมือและกึ่งฝีมือร้อยละ ๓๑.๑ อีกกับสามได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ, วิชาการ ร้อยละ ๙.๑ ซึ่งใน ๓ กลุ่มอาชีพคือ งานวิชาชีพ, วิชาการ; งานบริหาร, ชุรการและจัดดำเนินการ; งานเสมียน มีอัตราส่วนผู้ทำงานใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ ๙.๑, ๖.๑ และ ๖.๖ ตามลำดับ (ตาราง ๑)

ตาราง ๑ อัตราส่วนรอยแสดงอาชีพของลูกจ้าง

อาชีพ	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานวิชาชีพ, วิชาการ	๓๒	๙.๑	๒๔	๑๐.๔	๘	๓.๖
งานบริหาร, ชุรการ, จัดดำเนินการ	๒๗	๖.๐	๒๒	๘.๖	๕	๒.๓
งานอาชีพเสมียน	๓๑	๖.๖	๖	๒.๖	๒๕	๑๐.๘
งานอาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง, ขนถ่าย	๗	๑.๕	๗	๓.๐	๐	-
ช่างฝีมือ, กึ่งฝีมือ	๑๔๐	๓๑.๐	๑๑๗	๕๑.๘	๒๓	๑๐.๘
กรรมกร	๒๑๖	๔๙.๔	๕๔	๒๓.๕	๑๖๒	๗๓.๐
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

รายได้ก็มีความสัมพันธ์กับอาชีพเช่นกัน การศึกษาครั้งนี้พบว่า มีลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้าง ๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท ในอัตราส่วนที่สูงที่สุดคือร้อยละ ๔๖.๒, ผู้ที่ได้รับค่าจ้าง ๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท และ ๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท มีอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือร้อยละ ๑๔.๒ และ ๑๔.๖, มีลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้าง ๑,๐๐๐ บาทและต่ำกว่า ในอัตราส่วนร้อยละ ๘.๕ ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างต่ำมากและได้รับต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนดเสียอีก และพบว่าไม่มีลูกจ้างหญิงได้รับค่าจ้างสูงกว่า ๖,๐๐๐ บาท (ตาราง ๖)

ตาราง ๖ อัตราส่วนร้อยละแสดงค่าจ้างต่อเดือนของลูกจ้าง

รายได้ต่อเดือน/บาท	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑,๐๐๐ บาทและต่ำกว่า	๔๓	๘.๕	๑๐	๔.๓	๓๓	๑๔.๘
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐	๒๐๘	๔๖.๒	๕๘	๒๕.๒	๑๕๑	๖๕.๐
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐	๖๔	๑๔.๒	๔๗	๒๐.๔	๑๗	๗.๓
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐	๖๖	๑๔.๖	๕๔	๒๓.๕	๑๒	๕.๔
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐	๓๐	๖.๖	๒๓	๑๐.๐	๗	๓.๒
๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐	๑๖	๓.๕	๑๔	๖.๑	๒	๐.๙
๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐	๑๔	๓.๑	๑๔	๖.๑	๐	-
๗,๐๐๑ - ๘,๐๐๐	๒	๐.๔	๒	๐.๘	๐	-
๘,๐๐๑ ⁺	๘	๑.๘	๘	๓.๕	๐	-
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

เมื่อพิจารณารายได้ต่อเนื่องที่แท้จริงของลูกจ้างจะพบว่า ลูกจ้างร้อยละ ๔.๔ มีรายได้ ๑,๐๐๐ บาทและต่ำกว่า, ร้อยละ ๔๔.๕ มีรายได้ ๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท, ร้อยละ ๑๔.๘ มีรายได้ ๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท, ร้อยละ ๑๔.๖ มีรายได้ ๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท, ร้อยละ ๖.๕ มีรายได้ ๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐ บาท, ร้อยละ ๔.๐ มีรายได้ ๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐ บาท, ร้อยละ ๔.๐ มีรายได้ ๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐ บาท, ร้อยละ ๒.๒ มีรายได้ ๘,๐๐๑ และมากกว่า เห็นได้ว่าอัตราส่วนร้อยละของลูกจ้างที่มีรายได้รวมในชั้นต่ำ น้อยกว่าอัตราส่วนร้อยละของลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างในชั้นต่ำ และอัตราส่วนร้อยละของลูกจ้างกลุ่ม ที่มีรายได้สูงสุดมากกว่าอัตราส่วนร้อยละของลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างในชั้นสูง

สำหรับระยะเวลาทำงานของลูกจ้างมีความแตกต่างกัน โดยมีระยะเวลา ต่าง ๆ กันแต่เป็นไปในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีผู้ทำงานนานเกินกว่า ๔ ปี ในอัตราส่วน ร้อยละ ๒๕.๘ ซึ่งนับว่าเป็นอัตราส่วนที่สูงกว่าระยะเวลาอื่น ๆ ทั้งหมด (ตาราง ๓)

ตาราง ๓ อัตราส่วนร้อยละแสดงระยะเวลาทำงานของลูกจ้าง

ระยะเวลา ทำงาน	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ปีและต่ำกว่า	๔๖	๑๐.๒	๑๙	๘.๓	๒๗	๑๒.๒
มากกว่า ๑-๒ ปี	๓๘	๘.๕	๑๘	๗.๕	๒๐	๙.๐
" ๒-๓ "	๔๘	๑๐.๖	๒๔	๑๐.๕	๒๔	๑๐.๘
" ๓-๔ "	๒๕	๕.๕	๑๑	๔.๕	๑๔	๖.๓
" ๔-๕ "	๓๘	๘.๕	๑๗	๗.๕	๒๑	๙.๕
" ๕-๖ "	๔๕	๑๐.๐	๑๗	๗.๕	๒๘	๑๒.๖
" ๖-๗ "	๕๕	๑๒.๒	๒๕	๑๐.๕	๓๐	๑๓.๕
" ๗-๘ "	๒๗	๖.๐	๑๕	๖.๕	๑๒	๕.๕
" ๘ ปี	๑๓๐	๒๘.๘	๘๕	๓๖.๕	๔๖	๒๐.๗
รวม	๔๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

ในการสอบถามรายได้ของลูกจ้าง เปรียบเทียบกับพี่น้องร่วมมารดา เกี่ยวกับของ
 ลูกจ้างที่ทำงานและมีรายได้ ค่าตอบที่ได้แตกต่างกัน ๕ แบบ ค่าตอบที่มีลูกจ้างจำนวนมาก
 ที่สุดร้อยละ ๓๒.๒ คอบคือ พี่น้องทุกคนมีรายได้น้อยกว่าตน รองลงมาคือร้อยละ ๒๐.๘
 ตอบว่า พี่น้องทุกคนมีรายได้มากกว่าตน สำหรับค่าตอบอื่น ๆ มีผู้ตอบจำนวนใกล้เคียงกัน
 ยกเว้นค่าตอบที่ว่า พี่น้องทุกคนมีรายได้เท่า ๆ กัน มีผู้ตอบน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๑.๑ และ
 มีลูกจ้างร้อยละ ๑๐.๖ ที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้เนื่องจาก เป็นบุตรคนเดียวของมารดา
 หรือพี่น้องคนอื่นไม่ได้ทำงาน (ตาราง น)

ตาราง น อัตรส่วนร้อยละแสดงการเปรียบเทียบรายได้ของลูกจ้างกับพี่น้อง

การ เปรียบ เทียบ	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกคนมากกว่า	๕๔	๒๐.๘	๔๓	๑๘.๗	๕๑	๒๓.๐
เกือบทุกคนมากกว่า	๕๘	๑๓.๑	๓๓	๑๔.๓	๒๖	๑๑.๗
มากกว่าครึ่งหนึ่ง น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง	๔๗	๑๐.๘	๒๑	๘.๑	๒๖	๑๑.๗
เกือบทุกคนน้อยกว่า	๕๘	๑๐.๘	๓๑	๑๓.๕	๒๗	๑๑.๑
ทุกคนน้อยกว่า	๑๕๐	๓๒.๒	๘๔	๓๖.๕	๖๖	๒๘.๗
เท่า ๆ กัน	๕	๑.๑	๒	๐.๘	๓	๑.๓
บุตรคนเดียว ทำงาน คนเดียว	๕๕	๑๐.๖	๑๖	๗.๐	๓๙	๑๖.๖
รวม	๕๕๒	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๒๒	๑๐๐.๐

สำหรับคำถามที่ว่าลูกจ้างมีรายได้พอใช้จ่ายหรือไม่นั้น พบว่าลูกจ้างร้อยละ ๔๓.๑ ตอบว่ารายได้ของตนเท่ากับรายจ่าย อีกร้อยละ ๒๖.๓ ตอบว่ารายจ่ายน้อยกว่ารายได้ และร้อยละ ๓๐.๕ ตอบว่ารายจ่ายสูงกว่ารายได้ แสดงให้เห็นว่าลูกจ้างจำนวนมากกว่า ๒ ใน ๓ คือร้อยละ ๖๙.๔ มีรายได้พอเพียงกับรายจ่าย โดยแยกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ มีรายได้เท่าใดก็ต้องจ่ายหมด กับประเภทที่ ๒ มีเงินเหลือจากการใช้จ่ายในสิ่ง ที่จำเป็นแล้ว (ตาราง ก)

ตาราง ก อัตราส่วนร้อยละแสดงการเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่ายของลูกจ้าง

รายจ่ายเปรียบ เทียบกับรายได้	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ารายได้	๑๑๔	๒๖.๓	๖๙	๓๐.๑	๔๕	๒๒.๕
เท่ากับรายได้	๑๙๕	๔๓.๑	๙๑	๓๙.๖	๑๐๔	๕๖.๔
สูงกว่ารายได้	๑๓๘	๓๐.๕	๗๐	๓๐.๔	๖๘	๓๐.๖
รวม	๔๔๗	๑๐๐.๐	๒๓๐	๑๐๐.๐	๒๑๗	๑๐๐.๐

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย